

Доценко В.В.

курсант навчального взводу ПС-445

Гаркуша В.В.

доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності

ДДУВС, к.ю.н.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ В СІМ'І

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1], тому найбільш пріоритетним напрямком діяльності в державі є дотримання і захист прав і свобод людини та громадянина.

На сьогодні однією з найважливіших проблем, що існують в суспільстві є насильство в сім'ї. Така проблема існує по всьому світу і з часом набуває все більшого розповсюдження.

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю [2].

Від насильства в сім'ї страждають усі без винятку соціальні групи незалежного від статі, віку, освіти, соціального стану. Найчастіше жертвами такого насильства є жінки та діти.

Насильство в сім'ї також характеризується низкою негативних наслідків таких як: воно впливає на моральність, призводить до руйнування сім'ї, завдає шкоду фізичному та психічному здоров'ю людини, різним захворюванням, негативним психологічним впливом на дитину.

Тому стає очевидним, що насильство в сім'ї є негативним руйнівним явищем, яке впливає на гармонію та єдність не тільки в самій родині, але й в суспільстві та державі в цілому.

Все вищезазначене говорить про необхідність підвищення та вдосконалення діяльності держави щодо заходів протидії насильству в сім'ї.

Крім статті 3 Основний Закон нашої держави містить ще багато положень, які говорять про недопустимість насильницьких проявів до людини, зокрема ст.23 Конституції України зазначає, що ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню [1].

Поряд з Конституцією України головним нормативно-правовим актом, що направлений на протидію насильству в сім'ї є Закон України від 15 листопада 2001 року № 2789-III «Про попередження насильства в сім'ї».

В розділі 6 даного закону наведений перелік заходів щодо попередження насильства в сім'ї, які уповноважені здійснювати відповідні підрозділи органів Національної поліції. До таких заходів зокрема відносяться:

- виявлення причин і умов, що сприяють проявам насильства в сім'ї, вжиття в межах своїх повноважень заходів щодо їх усунення;
- взяття на профілактичний облік осіб, схильних до вчинення насильства в сім'ї, та проведення виховної та попереджувальної роботи з ними;
- відвідування сімей, члени яких перебувають на профілактичному обліку, за місцем їх проживання і проведення з ними профілактичної роботи;
- винесення офіційних попереджень членам сім'ї про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї та інше [2].

Крім того, даний Закон визначає повноваження й інших органів та установ і напрямки їх діяльності щодо попередження насильства в сім'ї.

Статтею 15 вищезазначеного закону встановлено, що члени сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, несуть кримінальну, адміністративну чи цивільно-правову відповідальність відповідно до закону.

Що стосується адміністративної відповідальності, то слід зазначити, що у Кодексі України про адміністративні правопорушення, а саме в статті 173-2 передбачено відповідальність за вчинення насильства в сім'ї, що полягає в умисному вчиненні будь-яких дій фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування фізичного насильства, що не завдало фізичного болю і не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбічене законом право тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання захисного припису особою, стосовно якої він винесений, непроходження корекційної програми особою, яка вчинила насильство в сім'ї [3].

Отже, так як сім'я є важливим суспільно правовим інститутом в нашій державі, на її охорону направлена сфера діяльності багатьох галузей права, зокрема – міжнародного, сімейного, цивільного, кримінального тощо. Однак одне з найважливіших місць в забезпеченні захисту прав і свобод людини та громадянина посідає інститут адміністративно-правового регулювання протидії насильству в сім'ї.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. ВВР України. ЗУ «Про попередження насильства в сім'ї» від 15.11.2001 року № 2789-III. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page15>